

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Katja Saranka
Planhandläggare
010-22 33 289
katja.saranka@lansstyrelsen.se

Yttrande

1(3)

2018-11-22

402-6696-2018

Plan- och byggnadsnämnden
Uppsala kommun
plan-byggnadsnamnden@uppsala.se

Samråd om behovsbedömning till detaljplan för Kv. Seminariet, Uppsala kommun, Uppsala län

Kommunen har för rubricerad detaljplan begärt samråd med Länsstyrelsen om behovsbedömning enligt 6 § förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar.

Syftet med planförslaget

Syftet med detaljplanen är att pröva planläggning inom fastigheten Luthagen 13:1.

I det nu aktuella planförslaget har kommunen begränsat antalet byggnader så att det endast återfinns inom fastighetens norra del och inte längre längs med hela Fyrisvallsgatan och Ringgatan. Parkmiljön i den södra delen av fastigheten avses istället att säkerställas som allmän plats. Inriktningen är också att kulturhistoriskt värdefulla byggnader ska skyddas och att utblickar mot parken och seminariebyggnaden från omgivande gator ska värnas.

Tidigare planärende

Aktuellt planområde för Kv. Seminariet har tidigare varit föremål för planläggning. Kommunfullmäktige beslutade 23 april 2012 att anta en detaljplan för samma fastighet som då omfattade bostäder, förskola och en mindre park. Länsstyrelsen beslutade att inte överpröva planen, daterat den 4 december 2012 dnr. 404-2750-12, men i beslutet lämnades avvikande mening om att planen ansågs skada riksintresset för kulturmiljövården påtagligt. Planen överklagades till Mark- och miljööverdomstolen, mål nr P 8800–13, den 24 mars 2014, där domstolen upphävde den antagna detaljplanen för Kv. Seminariet. Domstolen motiverade domen med att riksintresset för kulturmiljövården skulle skadas påtagligt. Därutöver upphävde domstolen besluten även på formell grund, då planen ansågs stå i strid med kommunens översiktsplan vad gällde att andel grönområde inom stadsdel inte kunde uppnås om bebyggelsen inom Seminarieparken förverkligades och underrättelsen saknade information om att planen avvek från översiktsplanen.

Behovsbedömning

Den 1 januari 2018 trädde förändringar i 6 kap. miljöbalken (MB) i kraft. Förändringarna innebär bland annat att terminologin ändrats kring miljöbedömningar och att kommunen ska göra en undersökning om en plan kan antas medföra betydande miljöpåverkan (6 kap. 6 § MB). Samma dag upphävdes också förordningen om miljökonsekvensbeskrivningar och ersattes av miljöbedömningsförordningen (2017:966). I 5 § i nyss nämnd förordning tydliggörs vad undersökningen ska utgå ifrån vid bedömning av om planen eller programmets genomförande kan antas ge upphov till betydande miljöpåverkan.

2018-11-22

402-6696-2018

Av övergångsbestämmelserna framgår att äldre föreskrifter gäller för handläggningen av planer som har påbörjats före den 1 januari 2018. Av planhandlingarna drar Länsstyrelsen slutsatsen att ärendet är påbörjat före den 1 januari 2018, Länsstyrelsen bedömer därmed att de gamla reglerna om miljöbedömningar ska gälla i detta ärende. Kommunen bör därför redogöra tydligt i planhandlingarna när planarbetet är påbörjat.

Länsstyrelsen bedömer att aktuell detaljplan för Kv. Seminariet *kan* antas medföra risk för betydande miljöpåverkan som avses i 6 kap. 11 § miljöbalken, och i förordningen om miljökonsekvensbeskrivningar (1998:905) samt 4 kap. 34 § plan- och bygglagen (PBL 2010:900). Aktuella kriterier för bedömningen enligt förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar, bilaga 4, är punkt 2f som berör vilken betydelse och sårbarhet som det påverkade området har på grund av intensiv markanvändning, överskridna miljökvalitetsnormer, kulturarv eller speciella särdrag i naturen.

Motivering

Länsstyrelsen delar inte kommunens bedömning att den föreslagna planen inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan. På grund av att planområdet ligger inom riksintresseområdet för kulturmiljön, Uppsala stad C40A, samt att Seminarieanläggningen i sin helhet med byggnader, idrottsplan, park och trädgård bedöms vara av riksintresse och är mycket intressant ur ett historiskt perspektiv, vill Länsstyrelsen poängtera vikten av att kommunen tar fram nödvändiga utredningar i den fortsatta planprocessen. Länsstyrelsen vill lyfta att det även finns skäl för kommunen att överväga att göra en miljöbedömning.

Riksintresse för kulturmiljövården – Uppsala stad

Planområdet ligger inom riksintresse för kulturmiljövården och berörs även av siktlinjen från väg 600 (vägen mot Björklinge). Kvarteret Seminariet, med seminarieanläggningen i sin helhet med byggnader, idrottsplan, park och trädgård bedöms även vara av riksintresse för kulturmiljövården då dessa utgör en av flera monumentala miljöer med offentliga byggnader. I Mark- och miljööverdomstolens dom framhävs att anläggningen är unik i sitt slag i landet såsom en i dess helhet bevarad exponent för anläggningar uppförda i enlighet med 1914 års seminariestadga. Området är därför mycket intressant ur ett historiskt perspektiv. Såsom kommunen har skrivit finns det starka kulturmiljövården inom planområdet både beträffande byggnaderna och utemiljön. Värdena har beskrivits i kulturmiljöutredning framtagen av Upplandsmuseet (Lundblad, 2016).

En omvandling av Kv. Seminariet med ny bebyggelse inom fastighetens norra del kan riskera att påtagligt skada kulturmiljövärden inom riksintresseområdet enligt Länsstyrelsen bedömning. Av mark- och miljööverdomstolens dom framgår tydligt att samtliga element hörande till seminarieverksamheten sammantaget har betydelse för riksintressets värden. Det kulturmiljöhistoriska värdet i kvarteret utgörs av befintliga byggnader, park, trädgård och idrottsplats som tillsammans bildar en enhet. Enligt Länsstyrelsens mening utgör denna enhet det karaktärsdrag som riksintresset skyddar. Länsstyrelsen bedömer därför att det proportionella förhållandet mellan delarna i helheten måste beaktas.

Till behovsbedömningen har inga noggrannare volym- eller siktstudier ännu tagits fram. I det fortsatta arbetet behöver kommunen därför ta fram underlag som värderar planförslagets påverkan på riksintressets värden och tar fram underlag såsom sikt- och stadsbildsstudie över den föreslagna bebyggelsen för att tydligt redogöra vilken påverkan den planerade byggnationen får på det monumentala i seminarieanläggningen och dess näromgivning.

Länsstyrelsen anser att kommunen behöver bättre anpassa den föreslagna bebyggelsen i volym, så att byggnaderna inte tar över och dominerar eller skymmer seminarieanläggningen. Länsstyrelsen anser vidare att den föreslagna bebyggelsen ska underordna sig till seminarieanläggningen både vad gäller i volym, arkitektonisk gestaltning och byggnadshöjd, så att den föreslagna bebyggelsen uppfattas som en komplettering till själva seminarieanläggningen och inte framstår som en egen exploatering. Mycket stor hänsyn ska därför tas till vyerna mot Seminarieanläggningen samt planområdets närmiljö som är starkt präglad av de kulturhistoriska byggnaderna. Därför anser Länsstyrelsen att kommunen behöver arbeta vidare med detta i det fortsatta planarbetet och särskilt se över byggnadsvolymer i korsningen av Fyrisvallsgatan/Gamla Uppsalagatan som både bildar en entré och en utgör vy in mot Seminarieanläggningen.

Övriga synpunkter

Framtida klimatändringar och Miljö kvalitetsnormer för vatten

Planområdet ligger inom ett område som beräknas få en översvämning med högsta beräknade flöde vid en översvämning av Fyrisån. Det är positivt att kommunen avser att ta hänsyn till översvämningsriskerna samt utreda dagvattenfrågan för att säkerställa en ansvarsfull dagvattenhantering inom området. Länsstyrelsen vill ändå påminna kommunen om att, förutom att planen inte ska leda till ökad belastning på Fyrisån och försvåra att miljö kvalitetsnormer inte kan uppnås behöver kommunen även beakta åtgärder som kan leda till möjliga förbättringar.

De som medverkat i beslutet

Chef för Plan- och bostadsenheten Annika Israelsson har beslutat i detta ärende. Planhandläggare Katja Saranka har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också länsantikvarie Roger Edenmo och bebyggelseantikvarie Henrik Gartz medverkat.

Ärendet har hanterats med digital signering och har därför inga underskrifter.

Annika Israelsson

Katja Saranka